

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра оториноларингологі

Силабус навчальної дисципліни
«Алергічні ураження верхніх дихальних шляхів та вуха»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити. Семестр:IX-X. 5 рік навчання.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра оториноларингології База КНП «МКЛ №11» ОМР, вул. Академіка Воробйова, 5, корпус №8, другий поверх База КНП «ООКЛ» ООР, вул. Академіка Зabolотного, 32, 9 поверх База Університетської клініки, вул. Тіниста, 8, підвалне приміщення
Викладач (-і)	Пухлік Сергій Михайлович, д.мед.н, професор, завідувач кафедри Євчев Федір Дмитрович, д.мед.н, професор Доценти: к.мед.н. Богданов Кирило Георгійович, к.мед.н. Тітаренко Ольга Валентинівна Асистенти: к.мед.н. Тагунова Ірина Кимівна, к.мед.н. Чернишева Інна Едуардівна, к.мед.н. Дєдикова Ірина Володимирівна, к.мед.н. Добронравова Ірина Володимирівна, к.мед.н. Щелкунов Анатолій Петрович, к.мед.н. Андреєв Олександр Вікторович, к.мед.н. , Колесніченко Володимир Володимирович, Євчева Ангеліна Федорівна, Щелкунов Олександр Анатолійович, Суворкіна Аліса Олександрівна
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Тітаренко Ольга Валентинівна, завуч кафедри 096-531-71-33, (048) 736-22-30, Дєдикова Ірина Володимирівна 095-194-41-23, (048) 750-01-72, Сергієнко Валентина Петрівна, старший лаборант кафедри 098-454-38-80, (048) 736-22-30 E-mail: olga.titarenko@onmedu.edu.ua , otit3333@gmail.com Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожної середи, з 9.00 до 14.00 кожної суботи Онлайн- консультації: з 16.00 до 18.00 кожної середи, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час заняття окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Telegram, Viber (через створені у них групи дляожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – методи дослідження верхніх дихальних шляхів та вуха, етіологія, патогенез, загальна та специфічна діагностика алергічних захворювань верхніх дихальних шляхів та вуха, методи лікування та реабілітації.

Пререквізити і постrekвізити дисципліни (місце дисципліни в освітній програмі):

Пререквізити: українська мова (за професійним спрямуванням), іноземна мова (за професійним спрямуванням), латинська мова та медична термінологія, медична біологія, медична та біологічна фізики, біологічна та біоорганічна хімія, анатомія людини, гістологія, цитологія та ембріологія, фізіологія, мікробіологія, вірусологія та імунологія, безпека життєдіяльності; основи біоетики та біобезпеки, патоморфологія, патофізіологія, фармакологія, пропедевтика педіатрії, медична психологія, офтальмологія, неврологія, психіатрія, наркологія, дерматологія, венерологія, алергологія.

Постреквізити: педіатрія, внутрішня медицина, хірургія, акушерство і гінекологія, інфекційні хвороби, епідеміологія та принципи доказової медицини, онкологія та радіаційна медицина, травматологія і ортопедія, фтизіатрія, анестезіологія та інтенсивна терапія, екстрена та невідкладна медична допомога, гігієна та екологія, паліативна та хоспісна медицина, загальна практика (сімейна медицина).

Мета дисципліни: набуття здобувачем додаткових знань та оволодіння професійними компетентностями та навичками спостереження та ведення хворих з алергічною патологією верхніх дихальних шляхів та вуха; навичками комунікації з врахуванням особливостей спілкування сімейного лікаря зі здоровою та хворою людиною.

Завдання дисципліни:

1. Формування вмінь та навичок комунікації зхворими на алергічну патологію верхніх дихальних шляхів та вуха.
2. Формування вмінь та навичок комунікації з хворим при алергічних захворюваннях верхніх дихальних шляхів та вуха.
3. Уdosконалення навичок обґрунтування клінічного діагнозу, диференційної діагностики, складання плану інструментальних досліджень при алергічних

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра оториноларингологі**

захворюваннях верхніх дихальних шляхів та вуха.

4. Опанування вмінням визначати тактику реабілітації, ведення, лікування та профілактики при алергічних захворюваннях верхніх дихальних шляхів та вуха.

Очикувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати: сучасні концепції вітчизняної і зарубіжної теоретичної і практичної оториноларингології та алергології; класифікацію, клінічні прояви, ускладнення алергічних захворюваннях верхніх дихальних шляхів та вуха; заходи проведення консервативного та специфічного лікування алергічних захворювань верхніх дихальних шляхів та вуха; хірургічного лікування невідкладних станів при алергічних захворюваннях верхніх дихальних шляхів та вуха; загальні питання алергології, особливості специфічного алергологічного обстеження хворого з алергічними захворюваннями верхніх дихальних шляхів та вуха; особливості структури медичної карти хворого на алергічні захворювання верхніх дихальних шляхів та вуха.

Вміти: проводити збір анамнезу та об'єктивне обстеження ЛОР хворого з алергологічною патологією; діагностувати та надавати першу медичну допомогу при алергічних захворюваннях верхніх дихальних шляхів та вуха; вибирати тактику ведення хворого на алергічні захворювання верхніх дихальних шляхів та вуха у залежності від ступеня тяжкості алергічного стану і коморбітних станів; діагностувати різноманітні запальні та незапальні процеси при алергічних захворюваннях верхніх дихальних шляхів та вуха, проводити між ними диференційну діагностику; вибирати відповідну комбіновану тактику лікування для уникнення ускладнень; оформити карту хворого на алергічні захворювання верхніх дихальних шляхів та вуха.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладена у формі практичних занять (30 год.), організації самостійної роботи здобувачів (60 год.).

Методи навчання: бесіда, вирішення клінічних ситуаційних задач, огляд пацієнта, інструктаж та відпрацювання навичок на симуляційних муляжах, тренувальні вправи з диференціальної діагностики алергічних захворюваннях верхніх дихальних шляхів та вуха.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Механізми розвитку алергічних реакцій. Типи алергічних реакцій.

Медіатори алергії. Зміна структури інфекційної захворюваності. Спадкові фактори. Середовищні фактори. Поліотанти. Стадії алергічної реакції. Типи реакцій гіперчутливості. Імуноглобуліни. Імунні комплекси. Цитокіни. Біохімічні медиатори, які викликають функціональні порушення та клінічні прояви алергії верхніх дихальних шляхів та вуха.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра оториноларингологі**

Тема 2. Алергени та фактори, що сприяють розвитку алергії. Ендоалергени та екзоалергени. Неінфекційні алергени: пилкові, побутові, харчові, епідермальні, інсектні, лікарські, промислові. Інфекційні алергени: бактріальні, вірусні, грибкові, алергени гельмінтів. Етапи реалізації генетичної схильності. Фактори навколошнього середовища.

Тема 3. Методи дослідження вуха, носа, приносових пазух, глотки, гортані, трахеї. Ендоскопічні методи дослідження ЛОР органів. Оволодіння здобувачами практичними навичками: користування лобним рефлектором, лобним освітлювачем та проведення отоскопії, передньої риноскопії, епі-, мезо- та гіпофарингоскопії, непрямої ларингоскопії, дослідження прохідності слухової труби, визначення гостроти слуху, визначення дихальної та нюхової функцій носу, взяття мазків з носа, глотки для бактеріологічного та цитологічного дослідження. Загальноклінічні, інструментальні та променеві методи дослідження. Фіброскопія та ендоскопія зовнішнього слухового проходу, носа, приносових пазух та носоглотки, глотки, гортаноглотки, гортані.

Тема 4. Семіотика, загальна лабораторна та специфічна алергодіагностика алергічних захворювань верхніх дихальних шляхів та вуха. Збір алергологічного анамнезу. Клініко-лабораторне дослідження. Шкірні алергологічні проби: нашкірні, скарифікаційні, прик-тест, внутрішньошкірні. Показання та протипоказання до шкірних проб. Провокаційні тести: назальний, інгаляційний, підязиковий, елімінаційний, лейкоцитопенічний. Імуно-лабораторне обстеження: радіоалергосорбентний, імуноферментний аналіз для визначення специфічного імуноглобуліну Е, молекулярний ALEXтест.

Тема 5. Елімінація алергенів. Усунення контакту з причинними алергенами. Гігієна навколошнього середовища, оселі та пацієнта. Освіта пацієнта. Планування відпочинку. Використання акарицидів. Носовий душ.

Тема 6. Фармакотерапія алергічних захворювань верхніх дихальних шляхів та вуха. Групи протиалергічних лікарських засобів. Механізми дії. Місцеві та системні протиалергічні засоби. Побічні дії. Ступеневий підхід фармакотерапії. Вибір тактики лікування в залежності від симптомів, ступеню тяжкості, коморбітних станів та ускладнень алергічного захворювання. Комбінована фармакотерапія.

Тема 7. Специфічна імунотерапія алергічних захворювань верхніх дихальних шляхів та вуха. Механізми дії специфічної імунотерапії. Способи використання. Показання. Обмеження та протипоказання. Пред сезонна, сезонна, цілорічна СІТ. Методи та умови прискореної СІТ. Способи введення лікувальних алергенів. Загальні та місцеві побочні реакції. Очікувані результати та їх контроль.

Тема 8. Атопічний дерматит шкіри зовнішнього слухового проходу. Клініко-патогенетичні варіанти атопічного деаматиту шкіри зовнішнього слухового проходу. Тригерні чинники.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра оториноларингологі**

Гістаминолібератори. Обов'язкові та додаткові діагностичні критерії. Лабораторні тести. Диференційна діагностика з шкірними проявами інфекції, хворобами імунної системи, метаболічними порушеннями, синдромами, які подібні дерматозам. Поетапне лікування. Правила догляду за шкірою зовнішнього слухового проходу. Профілактика загострень.

Тема 9. Алергічний назофарингіт. Секреторний отит. Етапи та механізм розвитку алергічного назофарингіту. Сучасний діагностичний алгоритм. Ендоскопічні ознаки. Елімінаційні заходи. Ступінчасте застосування патогенетично зумовленої фармакотерапії. Вікові особливості специфічної алергодіагностики та імунотерапії алергічного назофарингіту. Патофізіологія та клінічний перебіг секреторного отиту. Критерії діагностики. Консервативні способи лікування секреторного отиту на тлі алергічних захворювань верхніх дихальних шляхів. Хірургічне лакування секреторного отиту. Прогноз.

Тема 10. Алергічний риніт. Класифікація. Ускладнення. Лікування та фармакологічний контроль. Причини інтермітуючого та перsistуючого алергічного риніту. Механізм розвитку та стадії. Класифікація за типом реакції, за морфологічними змінами, за клінічним перебігом, за тривалості експозиції алергену, залежно від симптомів і ступеня тяжкості. Клінічні симптоми та функціональні порушення в залежності від біохімічного медіатору. Типові симптоми. Діагностичні критерії. Алергодіагностика. Диференційна діагностика між сезонним та цілорічним алергічним ринітом. Диференційна діагностика між алергічним, інфекційним та вазомоторним ринітом. Ускладнення: неспецифічна полісенсиблізація, поліалергія, поліпозний риносинусит, бронхіальна астма. Елімінаційні заходи. Принципи фармакотерапії. Алергенспецифічна терапія. Перспективи лікування.

Тема 11. Хронічний риносинусит з поліпами. Багатофакторна, алергічна, інфекційно-алергічна, аутоімунна теорії етіопатогенезу поліпозного риносинуситу. Системні, рецидивуючі генетично зумовлені поліпи, хронічний поліпозно-гнійний риносинусит (нейтрофільні поліпи), локальна патологія в остеомеатальному комплексі (антрохоанальний поліп), хронічний інфекційно-алергічний риносинусит, аспірин-індуковані поліпи носа. Набряковий еозинофільний поліп носа. Фіброзно-запальний поліп. Залозистий поліп. Поліп з атиповою стромою. Класифікація Штаммбергера. Обовязкові і додаткові методи діагностики поліпозного риносинусита. Медикаментозне та хірургічне лікування.

Тема 12. Аспіринова триада. Теорія патогенезу. Прояви та клінічний перебіг. Ознаки та постановка діагнозу. Особливості дієти та фармакологічного контролю. Десенсиблізація аспірином. Показання до хірургічного лікування. Прогноз.

Тема 13. Псевдоалергічні стани в ЛОР практиці. Синдром низької толерантності до гістаміну. Причинизниження активності діаміноксидази. Клінічні прояви. Диференційний діагноз. Особливості дієти. Лікування.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра оториноларингології**

Механізми сенсибілізації при паразитарних інфекціях. Клінічні прояви паразитарної сенсибілізації верхніх дихальних шляхів. Диференційний діагноз. Тактика лікування.

Тема 14. Ангіоневротичний набряк гортані. Етіопатогенез набряку Квінке гортані. Причини. Діагностичні критерії. Стадії стенозу гортані. Набутий та спадковий брадикінін-індукований ангіоневротичний набряк гортані. Типиспадкового брадикінін-індукованого ангіоневротичного набряку гортані. Особливості діагностики та перебігу. Короткотривала профілактика. Довготривала профілактика. Невідкладна допомога. Медикаментозне дестенозування. Лікувальна тактика 3 та 4 стадії стенозу у сучасному аспекті. Конікотомія. Кріконікотомія. Трахеостомія.

Тема 15. Алергія на ліки в оториноларингології. Синдром Лайелла. Анафілактичний шок. Класифікація побічних ефектів дії лікарських засобів. Етапи розвитку медикаментозної алергії. Поняття метаболічної біотрансформації препаратів. Фактори ризику медикаментозної алергії. Клінічна класифікація алергійних реакцій на лікарські засоби. Діагностика медикаментозної алергії. Профілактика медикаментозної алергії. Синдром Лайелла: клінічна картина, диференційний діагноз, лікування. Патофізіологічні механізми анафілактичного шоку. Механізми дегрануляції базофілів. Клінічна картина анафілактичного шоку. Лікування.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Лекції з клінічної імунології та алергології для практичних лікарів (цикл лекцій - частина друга). – Львів. – 2014. – 622 с.
1. Пухлик Б.М. Полліноз. – Вінниця, 2017. – 59 с.
2. Алергічний риніт. Практикум лікаря. Школа доказової медицини. За редакцією д.мед.н., професора Поповича В.І. – Київ. – 2020. – 47с.
3. Посібник до практичних занять з оториноларингології для викладання за кредитно-модульною системою: Навчальний посібник. / Мітін Ю.В., Науменко О.М., Дєєва Ю.В., Шевчук Ю.В., Островська О.О. К.: ВСВ «Медицина», 2015. 136 с.
4. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Безшапочний С.Б., Дієва Ю.В. Оториноларингологія. – К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 460 с.
5. Яковлєва О.О., Барало Р.П.: Клінічна фармакологія антигістамінних препаратів в лікуванні алергічних захворювань: навчальний посібник для студентів медвузів, лікарів-інтернів. – Вінниця, 2005. – 80 с.
6. Чоп'як В.В., Головін Р.Р.. Насадюк Х.М. Контактний дерматит // Клінічна імунологія. Алергологія. Інфектологія. – 2008. - №5. – С.22-26.
7. Андрейчин М.А., Чоп'як В.В., Господарський І.Я. Клінічна імунологія та алергологія.- Тернопіль: Укрмедкнига. 2005.- 372 с.
8. Пухлик Б.М. Алергологія: посібник для медвузів. – Вінниця: Нова книга, 2004.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра оториноларингологі**

– 135 с.

9. Казмірчук В.Є., Ковальчук Л.В. Клінічна імунологія та алергологія.-Вінниця: НОВА КНИГА.-2006.-528с.
- 10.Наказ МОЗ України №916 від 30.12 2015 року «Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги медикаментозна алергія, включаючи анафілаксію».
- 11.«Алергічний риніт». Клінічна настанова рекомендована для впровадження в Україні розширеною нарадою державних експертів від 30 листопада 2017р. затверджена на розширеній нараді державних експертів у відповідності до Наказу МОЗ України №1422 від 29.12.2016 р. та Наказу МОЗ України №302 від 21.03.2017.
- 12.Клінічна імунологія та алергологія: Підручник / Г.М. Драннік, О.С. Прилуцький, Ю.І. Бажора та ін.; За ред. проф. Г.М. Дранніка. — К.: Здоров'я, 2006. — 888 с. — Бібліogr.: С. 885-886.
- 13.Алергологія. Підручник за редакцією д.мед.н., професора Кузнецової Л.В., Національна медична академія післядипломної підготовки імені П.Л.Щупика. – Київ, 2008. 295 с.

Додаткова

1. Пухлік С.М. Аналіз протирецидивного лікування хворих на алергічні риніти, які ускладнюються поліпозним риносинуситом /С. М. Пухлік, В. В. Колесніченко, І.В. Дедикова // Ототріноларингологія. - Київ, 2019. - № 1-с (2).- С.83-84.
2. Безшапочний С.Б., Лобурець В.В. Сучасні аспекти риносинуситів // Клінічна імунологія. Алергологія. Інфектологія. – 2007. -№6. – С.43 – 48.
3. Диференційна діагностика алергії і псевдоалергії. Тактика Лікування: метод рекомендації / укл. В.Є. Казмірчук, Д.В. Плахотна. – К., 2004. – 21 с.
4. Гаєвський В.Ю. Клінічні та морфофункциональні особливості хворих на хронічний поліпозний риносинусит з рецидивуючим перебігом. – Львів, 2009. – 64 с
5. Герич О.М., Попович В.І., Рижик В.М. та ін. Комп'ютерно-томографічна динамічна оцінка ефективності лікування хворих на хронічний поліпозний риносинусит // Ринологія. – 2012. - №1. – С. 30-34.
6. Лупір А.В. Клініко-епідеміологічна характеристика контингенту обстежених хворих на поліпозний риносинусит // Журнал вушних, носових, і горлових хвороб. – 2011. - №5. – С. 8-16.
7. Ласиця О.Л., Ласиця Т.С., Недельська С.М. Алергологія дитячого віку: навчально-методичний посібник. – К.:Книга плюс, 2004. – 368 с.
8. Науменко О.М., Терещенко В.П., Ющенко В.П., Морфологічні аспекти лікування поліпозного риносинуситу // Здоров'я України (Пульмонологія. Алергологія, Риноларингологія: мед.газета). – 2012. - №2. – С. 52-53
9. Пухлік С.М. Поліпозний риносинусит // Клінічна Імунологія. Алергологія.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра оториноларингологі**

Інфектологія. -2010. - №3. – С. 5-10.

10. Науменко О.М., Васильєв В.М., Деєва Ю.В., Безшапочний С.Б. Невідкладна допомога в оториноларингології: навчальний посібник // Всеукраїнське спеціалізоване видання «Медицина». – 2017. – 144с.
11. Бабінець Л.С, Бездітко П.А., Пухлік С.М. та ін Сімейна медицина: у 3 кн.:підручник. Кн.3. Спеціальначастина. Поліпрофільність загальної лікарської практики. – к., 2017. – 680 с.
12. Y.Mitin, Y.Deyeva, Y.Gomza, V. Didkovskyietc. Otorhinolaryngology// Medicine, 2018. – 264р.
13. PukhlikS.M., TitarenkoO.V. Otorhinolaryngology// Odessa, 2011. – 172 р.
14. S.N.Kumar. Clinical Cases In Otolaryngology// Paperback, 2016. – 260p.
15. R.Pasha, J.S.Golub. Otolaryngology-Head and Neck Surgery : Clinical Reference Guid// Paperback, 2017. - 800 p.
17. A.Al-Qahtani, H.Haidar, A.Larem. Textbook of Clinical Otolaryngology// Hardback, 2020. - 1155 p.
18. Z.Mu, J.Fang. Practical Otorhinolaryngology, Head and Neck Surgery: Diagnosis and Treatment// Hardback, 2020. - 314 p.
19. P.W.Flint, B.H.Haughey, V.J.Lund, K.T.Robbins, J.R.Thomas, M.M.Lesperance, H.W.Francis. Cummings Otolaryngology: Head and Neck Surgery, 3-Volume Set// Format Hardback, 2020. - 3568 p.
20. Finkelman F.D., Khodun M.V., Streit R. Ige-independent systemic human anaphylaxis. J Allergy Clin Immunol. (2016) 137:1674–80.
21. Eguiluz-Gracia I., Testera-Montes A., Gonzalez M., Perez-Sanchez N., Arisa A., Salas M. et al. Safety and reproducibility of nasal allergen provocation. Allergy. (2019) 74:1125–34. doi: 10.1111/vse.13728
22. Jutel M., Agache I., Bonny S., Berks A.V. , Calderon M., Canonica W, et al. International consensus on immunotherapy with allergens II: mechanisms, standardization and pharmacoeconomics. J Allergy Clin Immunol 2016; 137: 358 – 368.
23. Bousquet J, Heinzerling L, Bachert C, Papadopoulos NG, Bousquet PJ, Burney PG, et al. A practical guide to skin prick tests for allergies to aeroallergens. Allergy. (2012) 67:18–24. doi: 10.1111/j.1398-9995.2011.02728.x
24. Fokkens WJ, Lund VJ, Hopkins C, Hellings PW, Kern R, Reitsma S. European position on rhinosinusitis and nasal polyps. Rhinology. (2020) 58 (Suppl. S29): 1–464. doi: 10.4193/Rhin20.600

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: усне опитування, тестування, оцінювання активності на занятті.

Підсумковий контроль: Залік. Оцінюється за двобальною шкалою :оцінка «зараховано» виставляється здобувачу вищої освіти, який виконав навчальний

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра оториноларингологі

план дисципліни, не має академічної заборгованості; рівень компетентності — високий (творчий); оцінка «не зараховано» виставляється здобувачу вищої освіти, який не виконав навчальний план дисципліни, має академічну заборгованість (середній бал нижче 3,0 та/або пропуски занять); рівень компетентності — низький (рецептивно-продуктивний).

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:

- методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі
- максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину(5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

«5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
«2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Здобувач допускається до заліку за умови виконання вимог навчальної програми та в разі, якщо за поточну навчальну діяльність він отримав не менше 3,00 балів.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного практичного заняття та заліку.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної добросердечності:

Обов'язковим є дотримання академічної добросердечності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної добросердечності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнень:

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра оториноларингологі**

лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, що встановлені Положенням про академічну добросердість та етику академічних взаємин в Одесському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одесського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одесського національного медичного університету.